

پنتاگرام^۱ و انواع آن

ستاره پنج پر یا پنتاگرام یکی از مهمترین، قدرتمندترین و ماندگارترین سمبل ها در تاریخ بشر است. این علامت در فرهنگ و تمدن باستان، آمریکای لاتین، هند، چین، مصر و یونان از مهم ترین و پرمعنا ترین علامت ها بوده است. ابتدایی ترین شکل پنتاگرام بر روی دیوار غارهای عصر حجر کنده کاری شده بوده و در نقاشی های مردم بابل به عنوان الگوی ترسیم سیاره ونوس به چشم می خورد. در کتب آسمانی به خصوص کتاب های یهودیان، به پنتاگرام ها بسیار اشاره شده است.

پنتاگرام در جهان کهن

پنتاگرام های اولیه اشکالی زمخت با شکل هندسی ناهمگون به صورت کنده کاری روی سنگ های عصر حجر داشتند. مردم آن زمان

^۱-A Pentagram

اعتقاد داشتند که این علامت معنایی روحانی و غیرمادی دارد. اعتقاد آنان بر این بود که رازی در شکل قرار گرفتن ستاره‌ها وجود دارد که بر انسان پوشیده است. آنها پنتاگرام را از روی شکل قرارگیری پنج سیاره برداشت کرده بودند که وقتی با خطی فرضی به هم اتصال پیدا می‌کردند به صورت مبهم شکل پنتاگرام را به خود می‌گرفت. نسل‌های بعدی بشر معانی مختلفی از این شکل برداشت کردند، معانی بسیار زیاد و اغلب مقدس و خداپرستانه.

پنتاگرام به سومری‌ها برای نوشتن و استفاده از متون کمک‌های زیادی کردند. این علامت نشان دهنده پنج سیاره مهم بود که با چشم غیرمسلح قابل رویت بودند. بعدها پنتاگرام به عنوان سمبل رب‌النوع زیبایی و نوس نیز شهرت یافت.

بر اساس نظریات ریاضی دان و فیلسوف یونانی فیثاغورث عدد پنج نماد انسان است، چون اعضای بدن انسان به پنج طرف تمایل داشتند، (اگر دست‌ها و پاها را از هم باز کنید به شکل یک ستاره پنج پر در می‌آید). او این تفکر را برای نخستین بار در یونان پایه‌گذاری کرد که پنتاگرام نماد روح انسانی است و البته چون در آن زمان آفرینش انسان تابع عناصر پنجگانه (آتش، آب، خاک، هوا، روح) بود، پنج گوشه پنتاگرام اینگونه توصیف شد. طبق این تفکر، انسان از این پنج عنصر به وجود می‌آید. پیروان مکتب فیثاغورث طلسم پنج پر

را به صورت آیینی مقدس حفظ کردند. آنها نام این آئین را HGIEIA نامیدند. آنها معتقدند ترکیبی از ابتدای نام یونانی عناصر آب، خاک، روح، آتش و هواست.

خصلت منحصر به فردی که این سمبل را تا به امروز ماندگار کرده، وابستگی شدید و همه جانبه آن به مسائل مقدس و خدایی آن است که در مقاطع زمانی مختلف و بین اقشار و نسلهای گوناگون کاربرد داشته ولو این خدا، خدای یگانه بوده یا خدایان متعدد. با ظهور مسیح بود که پنتاگرام جامه‌ی کریستین به تن کرد. نقل است که بر تن مسیح با خنجری زخم زدند که پنج گوشه داشت. شاید به این خاطر است که آنتی کریستهای امروزی از پنتاگرام زیاد استفاده می‌کنند، ممکن است منظورشان این باشد که ما بر پیکر مسیح این زخم را زدیم.

مورخان زیادی سعی در پیدا کردن رابطه میان زخم زندگان این علامت بر پیکر مسیح و پیروان مکتب فیثاغورث داشتند که هنوز شاهی بر این مدعا پیدا نکرده اند. در دوره رنسانس اعتقادات عجیب و خرافات گونه نسبت به طلسم ستاره پنج پر به بیشترین حد خود رسید و باورهای مردم تا جایی پیش رفت که پنتاگرام را علامتی الهی از سوی خدا پنداشتند. از سویی نیز این علامت را مرتبط با علم کیمیاگری و علم جادو قلمداد کردند.

پنتاگرام در جادو

در آیین پرستش جادوگران یونانی پنتاگرام به عنوان جهان کوچک (بدن انسان) شناخته می شد. این باور باعث بوجود آمدن احساسی در بین جادوگران می شد که توسط آن ارتباطی میان خود، جهان و سمبولیسم ایجاد می کنند.

هدف از این احساس درک عمیق شیطان است که مهارتش در ارتباط برقرار کردن میان جهان فعال (جهان بیرونی) و جهان ساکن (روح انسان) است. یکی از جادوگران مشهور در این زمینه، جیوردانو برونو است که در مورد سوءاستفاده از پنتاگرام در جادوهای سیاه هشدار داده است (پنتاگرام هنوز هم به عنوان شاخص اصلی رسوم پرستش جادوگران به کار می رود، ضمن اینکه عامل پدید آمدن رسوم و تشریفات دیگری نیز در ادیان مختلف شده است). پنج نیروی پاک از فروپاشی روح جلوگیری می کنند و هیچکس را یارای شکست آنها نیست مگر خود روح. این پنج نیرو عبارتند از: عدالت، رحمت، معرفت، ادراک و شکوه متعالی.

پنتاگرام مسیمیان

کابالیست‌های مسیحی در دوره رنسانس علاقه وافری به پنتاگرام پیدا کردند. آنها اعتقاد داشتند که پنتاگرام علامتی رازگونه است که

در دست نوشته های مسیح مشاهده شده است. آنان می گفتند این سمبلی است که آشکار می کند مسیح نیز پیرو امیال حیوانی خود بوده است. کاری که بسیار رواج یافته بود نوشتن نامه هایی به زبان عبری با مهر پنتاگرام بر ساق پا بود. این نامه ها که در مورد آتش بود، سمبل اعیاد پنجاهه است. در کتاب مقدس یهودیان چهارنامه وجود دارد که با نام خداوند مهر شده اند: تلفظ غیر دستوری کلمه

JEHOVAH، یهوه خدای بنی اسرائیل -Yahveh-YHSHVHY- Yehoshua یا جسوس، عیسی -Jesus- این رازی متصل به کتب آسمانی است. نتیجه این بیان آنست که نام اعیاد پنجاهه مسیحیان با خدا و مسیح مرتبط می شود. چندین رابطه بین پنتاگرام و مسیحیت وجود دارد. پیش از به صلیب کشیده شدن مسیح، پنتاگرام یک نشان رجحان یافته برای آرایش کردن و زینت دادن جواهرها و طلسم های مسیحیان اولیه بود. این علامت که به راحتی و در یک حرکت پیوسته قلم کشیده می شد، با پنج زخم مسیح آمیخته شده بود.

پنتاگرام همچنین برای یک فرقه نهانی عرفانی مسیحی، نمادی از Isis، الهه حاصل خیزی و Venus اصلی ترین رب النوع مؤنث، الهه عشق و زیبایی بود. فرقه ای که به صورت پنهان در نقاط مختلف در سراسر تاریخ مسیحیت وجود داشت.